

SÁNDOR László

Szerelmi álom / Liebestraum

szimfonikus zenekarra / for symphony orchestra

a Danubia Zenekar fennállásának XX. évfordulójára /
for the 20th anniversary of Danubia Orchestra

2010-2013

Instr.

Piccolo
2 Flute
2 Oboe
2 Clarinet in A
Bassclarinet in B
2 Bassoon
Contrabassoon

4 Horn in F
3 Trumpet in C
3 Trombone
Tuba

Percussion – 3 (4) pers.

Glockenspiel
Vibraphone
Timpani (4)
Bass drum
Cymbal suspended
Tamtam
Gong (medium)
Csengő hangszerek *

Harp (ch. Keltic harp)
Lute
Celesta
Organ *

Strings

Violin 1 (12)
Violin 2 (10)
Viola (8)
Violoncello (8)
Double bass (6)

A partitúra szólamai hangzó magasságban lettek lejegyezve, kivéve az oktáv-transzponáló hangszereket (Picc 8va, Glis 15va, Crotale 15va, Celesta 8va, Contrabass 8b).

Módosító jel a könnyebb olvashatóság kedvéért minden módosított hang előtt szerepel, kivéve az értelemszerű részeket.

A 193. ütemtől a "csengő hangszer*" felirattal jelzett szólamok játékosai különböző csengőket szólaltatnak meg (pl: szélhárfa, gyerekenélődoboz /nem dallamot játszó/, vagy egyéb hasonló hangú hangszer/tárgy). A megszólaltatás ne legyen folyamatos, hanem megszakításokkal tarkított, hullámzó, de ez a hullámzás ne kövessen szabályszerűségeket! A csengető hangszerek játéka se legyen összehangolva. Ez a réteg csak kissé emelkedjen ki a tartott akkord mögül, tehát dinamikája mindenképpen piano legyen! A csengő hangszerek a közönség számára ne legyenek láthatóak!

Az orgona szólam játszható kis portatív orgonán. Ez esetben a dinamikai jelek a három regiszterből (8, 4 és 2 lábas) kikeverhető szinteket jelentik. Mivel a regiszterek hangereje hangszerenként változó, ezért a próbákon ki kell kísérletezni a megfelelő arányokat. Ez felülírhatja a kottában szereplő dinamikai utasításokat. Azok inkább csak irányelveknek tekintendők. Az orgona ebben a darabban nem szóló hangszer, ezért hangversenytermi orgona használata esetén sem szabad, hogy szólisztikusan kiemelkedjen a zenekari szövetből. A pedál szólam csak hangversenytermi orgona esetén játszandó, portatív orgonán akkor se játszunk, ha rendelkezik pedálzattal.

A hárfa szólam végig játszható klasszikus hárfán, de kívánatos a váltás Esz-dúr hangolású kelta hárfára, a kottában jelölt két helyen.

A lant szólam arciliuto hangszeren játszandó (lehetőleg ne dupla húros legyen!). A rezonátor húrokat a 25. ütem anyaga alapján kell behangolni és végig ezen a hangoláson kell tartani. A többi húr a hagyományos lant hangolással kezelendő.

A blockflöte szólamok is a hangzó magasságban vannak leírva.

R. V.: Ritmikus vibrato; bizonyos fúvós hangszereknél található. A kötőív alatti hangokat nem kell megütni, azok csak a rekesz-vibrato ritmusát jelölik.

V. V.: Vonó vibrato; az előzőhöz hasonló elven, a barokk gyakorlatban megszokott módon játszandó. A kötőív alatti hangok a vonóvibrato ritmusát jelölik. Mindkét esetben a kötőív alatti terület egy hangnak tekintendő.

Időtartam: 13 perc

A forrás

**Világon túl, hol lélekzet se lobban
fakúl a szín, s némúl a zene:
ott a Szerelem éled szakadatlan
és áll a számok teljes üteme.**

/Weöres Sándor/

„Szita-szita péntek, szerelem csütörtök, dob szerda” – mondja a magyar népi gyerekdal. Miért is jönnek a mondókában a napok visszafelé? Mert a földi világ tükörképe a mennyeknek. Ha így van, akkor az is igaz, hogy a földi szerelem is tükörképe a mennyei szerelemnek. Ráadásul az is feltűnik, hogy a szerelem napja a csütörtök, vagyis a hét középső napja. A magyar hagyományban a közép mindig a lényeg. Vagyis a szerelem fogalmának megértése valószínűleg fontosabb mindennél. Miért? Mert a megbocsátás teológiai fogalmát nem érthetem meg másként. Hogyan érthetném meg különben, hogy Ő nem olyanak lát engem, amilyen vagyok, hanem amilyen lehetnék? Hogyan érthetném meg másként, hogy a hibáimat nem is nézi, vagy eltekint tőlük, sőt, erényt varázsol a gyengeségeimből? Hogyan érthetném meg, hogy nem tágít tőlem; ha oly sokszor megtagadom is, újra és újra megszólít? Azt a vonzalmat és kötődést, azt a mindent összetartó, működtető és értelemmel felruházó energiát, rezgést, lelkesedést, mellyel a Teremtő a teremtettbe teljes odaadással önmagát ajándékozta bele, egyedül a szerelem fogalma (érzése) tudja úgy, ahogy érthetővé és átélhetővé tenni. Nem meglepő tehát, hogy a XX. század modern nyugati világában lehengerlő erejű és összehangolt támadás indult a szerelem fogalmának bemocskolására, félremagyarázására, mesterségesen és erőszakosan húzva le azt a föld, az anyag, a fizikum szintjére. Ezért kell a szerelem valódi értelméről beszélni, arról zeneműveket, verseket írni, megfesteni, eltáncolni. Ma is aktuális a költő kérdése: „S ki viszi át fogában tartva a Szerelmet a túlsó partra!” A válasz: mindenki, aki e fogalom valódi szent értelmét nem felejtí, és minden olyan alkotó, aki a róla őrzött tudást műalkotásba menti. Szer-elem, mondja a magyar nyelv, vagyis az az elem, mely a másik négyet kiolthatatlan vonzásával összetartja; a kereszt metszéspontja. Ahogyan a vers is, a darab is „négyesoros”. Négy nézőpontból, a négy elem irányából szemléli választott témáját: 1. A Víz életet hordozó és világra hozó szerelme. 2. A Levegő földtől elrugaszkodott lelki, szellemi világa. 3. A tüzes éltető és pusztító szerelem. 4. A Föld melankolikus, befogadó, anyai szerelme.

A cím Liszt *Szerelmi álmok / Liebesträume* c. zongoraciklusára utal.

7

Fl. 1 *poco f*

Fl. 2 *poco f*

Ob. 1 *mf*

Ob. 2 *mf*

A Cl. 1

A Cl. 2

B. Cl.

Bsn. 1

Hn. 2

Hn. 3

Glk.

Vib. *mf*

Hp. *poco f*

Cel. *poco f*

Org.

Vln. I 1 *p*

Vln. I 2

Vln. I 3

Vln. II 1 *p*

Vln. II 2 *p*

Vla. 1

Vla. 2 *poco espr.*

Vc. 1

Vc. 2 *p*

Cb. *p*

mf

mp

poco

poco espr.

mf

mp

10

The score is for the 10th measure of the piece. It features a complex orchestration with the following parts and markings:

- Picc.**: Piccolo, playing a melodic line with *poco f* dynamics.
- Fl. 1, 2**: Flutes, with Flute 1 playing a melodic line and Flute 2 playing a rhythmic accompaniment.
- Ob. 1, 2**: Oboes, with Oboe 1 playing a melodic line and Oboe 2 playing a rhythmic accompaniment.
- A Cl. 1, 2**: Alto Clarinets, with Alto Clarinet 1 playing a melodic line and Alto Clarinet 2 playing a rhythmic accompaniment.
- B. Cl.**: Bass Clarinet, playing a melodic line.
- Bsn. 1**: Bassoon, playing a melodic line.
- Hn. 1, 2, 3**: Horns, with Horn 1 playing a melodic line and Horns 2 and 3 playing a rhythmic accompaniment.
- C Tpt. 1, 2, 3**: Trumpets, with Trumpet 1 playing a melodic line and Trumpets 2 and 3 playing a rhythmic accompaniment.
- Glk.**: Glockenspiel, playing a melodic line.
- Vib.**: Vibraphone, playing a rhythmic accompaniment.
- Hp.**: Harp, playing a melodic line with *Glossando* markings.
- Cel.**: Cello, playing a melodic line.
- Org.**: Organ, playing a melodic line.
- Vln. I 1, 2**: Violins I, with Violin I 1 playing a melodic line and Violin I 2 playing a rhythmic accompaniment.
- Vln. II 1, 2**: Violins II, with Violin II 1 playing a melodic line and Violin II 2 playing a rhythmic accompaniment.
- Vla. 1, 2**: Violas, with Viola 1 playing a melodic line and Viola 2 playing a rhythmic accompaniment.
- Vc. 1, 2**: Cellos, with Cello 1 playing a melodic line and Cello 2 playing a rhythmic accompaniment.
- Cb.**: Double Bass, playing a rhythmic accompaniment.

Key dynamics and markings include *p*, *mf*, *f*, *poco f*, *con sord.*, *legato*, *f espr.*, and *poco espr.*